

Kattekillings socialisering til mennesker og omgivelser

Debatindlæg af Ayo Hoff, certificeret katte- og hundetræner.

I forrige nummer af Kattens Venner kunne man læse artiklen 'Mere kvalitetstid til kattekillinger' omhandlende den nye lov (Justitsministeriets Bekendtgørelse 1025) der sætter en nedre grænse på 12 uger for hvornår en killing må tages fra sin mor, med mindre killingen er forældreløs og indleveres på internat eller gives til en ammekat. I artiklen gives der rigtigt mange gode grunde til at en killing skal blive hos sin mor til den er 12 uger gammel; Killingen lærer nemlig vigtigt kattesprog ('socialiseres' til sin egen art) fra sin mor og sine søskende, og mange eksperter og katteopdrættere mener at denne læreproces endnu ikke er færdig når killingen er 8 uger gammel, hvilket er det tidspunkt almindelige huskatte-killinger i gennemsnit 'flyttede hjemmefra' tidligere. Hvis killingen derfor fjernes fra sin mor og søskende, når den er 8 uger gammel har den forøget risiko for senere i livet at blive aggressiv mod mennesker og andre katte, blive overdrevent knyttet til sine mennesker, og/eller blive urenlig.

Givet alle disse gode argumenter for hvorfor en killing bør blive hos sin mor til den er (mindst) 12 uger gammel kan det virke underligt, at mange udenlandske kattebøger, skrevet af anerkendte eksperter, stadig anbefaler at huskatte-killingen flytter hjemmefra, når den er 8 uger gammel.

Argumenterne kan findes i mange populære engelske og amerikanske kattebøger, hvilket nok vil undre den samvittighedsfulde danske katteejer. Er Danmark længere fremme end resten af verden, når

det kommer til at forstå kattens natur og gennemføre dyrevenlige love? Mener de udenlandske eksperter ikke at læringen af 'kattesprog' fra mor og søskende er vigtig nok til, at killingen bør blive hos sin familie så længe som muligt? Eller har de andre grunde til at anbefale at huskatte-killinger godt kan forlade deres mor, når de er 8 uger gamle?

Dette er spørgsmål der har optaget mig meget efter at den nye danske killingelov blev vedtaget, og jeg besluttede mig for at undersøge nærmere, hvad de udenlandske eksperters begrundelser var for, at de godt kan anbefale at en huskatte-killing tages fra sin mor når den er 8 uger gammel. Jeg kontaktede derfor en bred vifte af både udenlandske og danske katte eksperter og spurgte dem, hvad deres mening var om den nye lov, og hvornår og hvorfor de selv mener det er optimalt at en killing kan forlade sin mor. De danske eksperter svarede næsten enstemmigt, at det er meget vigtigt at killingen bliver hos sin mor til den er 12 uger gammel, pga. den ovenfor nævnte socialisering gennem samvær med mor og søskende. De udenlandske eksperter svingede derimod mellem at anbefale alt fra 5-6 uger (!) helt op til 16 uger som værende den optimale alder en killing kan flytte hjemmefra. Eksperterne har naturligvis forskellige argumenter for hvorfor netop deres 'flytte-hjemmefra-alder' er den optimale, men specielt bemærkede jeg at alle eksperter der anbefaler omkring 8 uger (eller derunder) udtrykker en bekymring mht. om killingen bliver optimalt socialiseret til mennesker og miljø

hvis den bliver hos sin mor til den er 12 uger gammel.

Alle dyrebørn har en vigtig periode i deres første uger/måneder hvor de er mest påvirkelige over for indtryk fra omgivelserne. I denne periode er der størst mulighed for at lære dyrebarnet at reagere positivt (eller negativt) over for andre dyr, mennesker, og ting i miljøet. For kattekillingen ligger denne periode mellem killingens 2. og 7. uge, og det er vigtigt at killingen i denne periode lærer at reagere positivt på mennesker, andre dyr (hvis den f.eks. skal flytte til et hjem med hund), den hjemlige maskinpark (støvsugere, køkkenapparater osv.), og generelt på dagligdagens indtryk og støj. Specielt vigtig er det naturligvis at opbygge killingens forhold til mennesker i denne periode, men de andre ting må heller ikke glemmes. Efter killingens 7 uge kan den stadig lære at omgås mennesker og andre dyr og acceptere indtryk fra omgivelserne, men processen bliver hurtigt langsommere, og nogle gange meget svær.

Derfor er det vigtigt, specielt efter at vi har fået den nye killingelov i Danmark, at killinge ejere har fokus på denne vigtige periode i killingens liv. Det virker måske lidt overdrevent at understrege dette, for i ethvert hjem hvor der fødes søde små kattekillinger, kan man jo slet ikke holde fingrene fra dem! Mor og far og børnene løfter killingerne op gentagne gange i løbet af dagen, kæler med dem og leger med dem, og dette er lige som det skal være! Forskning viser at hvis killingen er i menneske-hænder mindst 30-40 min

hver dag og håndteres af mindst 4 forskellige mennesker (kvinder, mænd, børn) gennem den kritiske periode, vil den med overvejende sandsynlighed blive en glad og tillidsfuld familiekat når den bliver voksen. Men man skal desuden også tænke på, at killingen også langsomt skal udsættes for og lære at tolerere (blive 'habituert' til) andre indtryk, f.eks. hunde, støvsugeren, køkkenmaskiner, transportkassen, bilture, ture til dyrlægen osv.

Samtidig er det også meget vigtigt at være opmærksom på at killingen på intet tidspunkt bliver skræmt eller bliver håndteret lidt for voldsomt (af f.eks. børn) idet det kan gøre meget stort indtryk på den, hvilket kan gøre killingen bange for mennesker eller specifikke ting, når den bliver stor. Selv har jeg mødt en lille killing der var blevet helt optimalt socialiseret til mennesker, men som modsat sine tre søskende var meget reserveret over for sine ejere – trak sig væk fra dem når de nærmede sig og var bange, når de løftede den. Det viste sig at killingen ved et uheld var blevet håndteret voldsomt af en gæst i huset da den var 3 uger gammel, således at det havde gjort lidt ondt på den. Dette kan med stor sandsynlighed have været årsagen til killingens senere reservation over for dens ejere, måske i kombination med en mere reserveret natur end sine søskende. Heldigvis kan man også arbejde en killing 'ud af' sådan en oplevelse igen med målrettet træning. Denne killings ejere gik således med liv og sjæl op i at træne killingen til at blive tillidsfuld igen, og killingen er i dag en glad og tillidsfuld ung kat fuld af gå-på-mod.

Voldsom leg med mennesker kan også

påvirke selv den mest vel socialiserede killing negativt, og faktisk gøre den aggressiv senere i livet, også selvom den første er flyttet fra sin mor i 12-ugers alderen. Jeg har arbejdet med en voksen kat, der var så aggressiv at dens ejer, en rigtig sød pige, var direkte bange for den. Den var først flyttet fra sin mor da den var 12 uger gammel, men i dens nye hjem havde ejerens kæreste desværre leget alt for voldsomt med den med hænderne og også 'drillet' den med sine fødder. Katten havde derfor lært at måden at få mennesker til holde sig væk når den ville have fred var at 'give igen' lige så voldsomt, hvilket desværre også gik ud over dens ejer, da hun og kæresten flyttede fra hinanden. Dette gjaldt også når hun bare ville kæle og børste den. Igen kunne målrettet træning og ændret omgang med katten ændre en del af dette mønster, og ejeren er i dag tryk ved katten, der dog stadig er en voldsom krabat.

Episoderne beskrevet herover understreger betydningen af korrekt socialisering på mennesker og omgivelser! Socialiseres killingen ikke korrekt til mennesker og vendes til alt, hvad den ellers kan forvente at møde i livet, er der forøget sandsynlighed for at den senere i livet bliver en bange eller aggressiv kat, der ikke knytter sig særligt meget til sin familie og ikke har lyst til at blive kælet. Dette også selvom den er blevet hos sin mor til den er 12 uger gammel. De udenlandske eksperters begrundelse for at tage killingen omkring 8 uger er således, at selvom den måske ikke er optimalt socialiseret til mennesker i denne alder, er den stadig meget mere påvirkelig, end den vil være når den er 12 uger gammel. Eksperterne er alle enige i

at langt de fleste racekatte opdrættere har specielt fokus på socialiseringen af killingen, og at det dermed ikke er problematisk, at racekatte killinger bliver hos deres mor til de er 12 uger gamle. Men omvendt udtrykker eksperterne bekymring for huskatten, hvis ejere måske ikke har det samme fokus på socialisering (f.eks. ejere af gårdkatte), og at meget værdifuld prægningstid derfor går tabt mellem 8. og 12. uge. Endelig nævner nogle også de såkaldte 'killinge-fabrikker', dvs. racekatteavl i stor stil hvor killinger vokser op i huse i baghaven uden meget menneskelig kontakt. Dette er måske mere et problem i udlandet end i Danmark, men bør dog ikke overses.

Derfor er det tidspunkt en killing tages fra sin mor på mange måder et svært spørgsmål. Danmark er helt klart kommet langt med den nye lov idet alt, som diskuteres i den forrige artikel, tyder på at en masse vigtig læring fra mor og søskende sker mellem 8. og 12. uge og at killingen har forhøjet risiko for at udvikle aggression, urenlighed, og overdreven tilknytning til sine mennesker, hvis den tages før 12. uge. Omvendt vil killinger, der ikke er socialiseret ordentligt på mennesker og indtryk fra omgivelserne mellem 2. og 7. uge have forhøjet risiko for at blive nervøse skræmte katte senere i livet, hvis de bliver hos deres mor til de er 12 uger. Derfor medfører den nye lov også et forøget ansvar for den heldige ejer af kattekillinger – netop at have fokus på at killingen udsættes for mange gode og rare oplevelser med mennesker, andre dyr, og ting i omgivelserne, fra den er 2 uger gammel og frem til den begiver sig ud i verden som en selvstændig lille kat. ■

Voldsom leg med mennesker kan også påvirke selv den mest vel socialiserede killing negativt og faktisk gøre den aggressiv senere i livet.